

РЕАЛІЗАЦІЯ ДИТИНОЦЕНТРИЧНИХ ІДЕЙ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ВИХОВАННІ

Проаналізовано особливості реалізації дитиноцентричних ідей у вітчизняному освітньому просторі. Визначено позитивні кроки держави у напрямі створення дитиноцентричного життєвого простору особистості (законодавчі ініціативи, соціальні програми тощо). Вказано на недоліки, які перешкоджають назвати українське суспільство «доброзичливим для дітей».

Ключові слова: виховання, дитиноцентрована педагогіка, дитиноцентризм.

Постановка проблеми. Практика шкільної освіти, правовий, соціальний, психолого-педагогічний, економічний, медичний, кіберцифровий захист, рівень здоров'я сучасних дітей, євросирітство – це ті проблеми, які потребують якнайшвидшого розв'язання. ХХ ст. характеризувалося не лише «освітніми вибухами», які призводили до якісно вищого рівня освітнього розвитку, але й «освітніми кризами», які гальмували цей розвиток. Зокрема перші полягали у реальному динамічному розвитку освіти на кожному щаблі шкільництва – від початкового, через середнє до вищого і позашкільного; другі – на тому, що у багатьох країнах світу простежується постійна економічна й політична криза, яка не дозволяє розвиватися й освітнім системам.

У сучасному світі освіта дедалі більше демократизується. Кожна цивілізована країна розбудовує власну систему освіти і виховання, створюючи національну систему. У кожній країні наявна система освіти пройшла тривалий шлях становлення й розвитку, під впливом власних економічних, політичних, суспільних і культурно-освітніх умов. Тому і у розвинених країнах, і в тих, які розвиваються, немає цілком подібних систем освіти. Між цими системами є чимало спільного. Зокрема, йдеться про спільну культурну спадщину, яка досі суттєво впливає на виховну традицію того чи іншого народу.

Україна не лише географічно, економічно, політично, але й духовно впродовж століть була осердям цивілізаційних викликів між Сходом і Заходом й, очевидно, її культурна спадщина зазнавала суттєвих впливів від різних народів, цивілізацій. Водночас вона зуміла сформувати й зберегти власну автентичну культурну традицію, у тому числі й виховну, яка посіла гідне місце серед розмаїття світових педагогічних ідей, концепцій, напрямів, рухів тощо.

До них слід віднести і розвиток дитиноцентричних ідей у вітчизняній педагогіці. Україна може пишатися тим, що серед ідеологів і теоретиків світового педагогічного руху на початку його становлення були вітчизняні вчені Степан Балей та Іван Сікорський. Один представив львівську школу експериментальної психології, інший – київську. Україна йшла пліч-о-пліч із найвизначнішими у Європі і США на початку ХХ ст. реформаторськими рухами, які ставили перед собою мету змінити світ дитини на краще. І у системі навчання, і виховання проводилися важливі зміни, метою яких була турбота про всі категорії дітей та молоді, опіка над ними: сиротами, безхатченками, морально занедбанними, малолітніми злочинцями, неповносправними дітьми. В Україні розвивалися ті напрями педагогічної діяльності, які нині прийнято називати теорією виховання, соціальною педагогікою, ресоціалізаційною педагогікою. Назвемо для прикладу декілька фактів, які ілюструють місце вітчизняних педагогів у світовій педагогічній науці: Самоврядні дитячі республіки Гомера Лейна та Вільяма Джорджа (США) і установи абсолютної свободи для важковиховуваних дітей Олександра Нейла (Англія); колонія та дитячі клуби Станіслава Шацького (Росія), трудові комуни для бездомних дітей Антона Макаренка (Україна), дім Сиріт та педагогіка «Як любити дитину» Януша Корчака (Польща), «педагогіка серця» Василя Сухомлинського (Україна). Саме в такій послідовності вони згадуються у сучасних класичних зарубіжних підручниках із педагогіки.

«Педагогіка серця» видатного українського педагога ХХ ст. В. Сухомлинського стала складовою гуманістичної педагогіки, яка виступила на захист прав і свобод дитини, закликає у кожній дитині бачити особистість.

Метою статті є аналіз перспектив реалізації дитиноцентричних ідей у сучасному українському вихованні.

Виклад основних положень. Сучасні ідеї дитиноцентрованої педагогіки повинні глибоко вкорінитися у все, що пов'язано із життєвим простором дитини (сім'я, дитячий садок, школа, позашкільні й виховні інституції, суспільне середовище тощо).

Останніми десятиліттями в Україні чимало зроблено для того, щоб проблеми дитинства стали проблемами держави. І на законодавчому (Конституція, закони, постанови Верховної Ради), і на виконавчому (створення Міністерства молоді та спорту, введення посади уповноваженого з прав дитини України) рівнях держава намагається створити все необхідне для забезпечення підростаючого покоління належними умовами розвитку.

Серед позитивних кроків з боку держави слід назвати низку важливих рішень про збільшення допомоги матерям при народженні

дитини, затвердження низки державних програм щодо охорони материнства й дитинства. Зокрема, показовим прикладом для педагогічних інституцій може стати приклад Міністерства охорони здоров'я України, яке реалізувало програму з надання статусу «лікарня доброзичлива для дитини» тим установам, які забезпечують високий рівень якості медичних послуг. Чому б не давати такий статус і найкращим школам – «школа доброзичлива для учнів»?! Заслуговує уваги досвід держави зі створення будинків сімейного типу, де і свої, і прийомні діти можуть виховуватися у сімейному колі. Водночас не слід забувати, що на державному утриманні перебуває мережа сирітських будинків і шкіл-інтернатів для дітей-сиріт, які не мають достатнього фінансування з боку держави.

Очевидно, що заходи держави щодо поліпшення демографічної ситуації в Україні дали результати. Кількість новонароджених значно збільшилася. Але виникла інша проблема – відсутність дитячих дошкільних установ. Частина з них було відчужено, частину перебудовано або знесено, решту – перепрофільовано.

У сучасному світі кожна дитина повинна мати шанс і на фізичний, і на духовний розвиток. Для цього необхідно змінити наше ставлення до дитини – повне сприйняття її як особи, яка є суверенною і має власну гідність. У зв'язку із цим слід змінювати також модель виховання: з типової реактивної, яку реалізуємо під впливом певної ситуації, зазвичай як реакцію на негативну поведінку дитини, на прореактивну модель, коли випереджуємо ситуацію, запобігаємо помилкам, вчимо дитину, пояснюємо їй, що робити не слід і чому, готуємо її до самостійного і відповідального життя. У цьому сенсі надзвичайно важливою є проактивна діяльність з боку батьків щодо навчання дітей цінностям. Стейка система цінностей – це не тільки одна із важливих умов життєвого успіху, але і захист від багатьох помилкових дій та зовнішніх негативних впливів.

Сучасне суспільство, як і попередні, прагне щоб діти вирости розумними, добрими й щасливими людьми, були самостійними, створили міцні сім'ї, стали повноцінними членами суспільства. Але між тим, чого прагне суспільство, і тим, що спостерігаємо навколо себе, виникає тривожна диспропорція: у сучасному українському суспільстві дедалі більше дітей страждають на емоційні розлади, демонструють непристосованість до суспільного життя, страждають на депресію та різну залежність (наркотичні, токсикологічні, алкогольні, ігрові тощо), здійснюють самогубства. Вчителі з тривогою констатують, що учні інколи не розуміють простих текстів і завдань. Труднощі з мовою накладаються на проблеми з мисленням. Відбувається це у шораз складнішому світі, який потребує дедалі більше знань і розумових умінь.

Український медійний простір рясніє повідомленнями про акти агресії, насильства, вандалізму, скоєні дітьми та молоддю, що характеризуються жорстокістю, безглуздістю, а причини, через які вони скоєні, виглядають абсурдними. Чому дедалі більше дітей мають проблеми і створюють проблеми? Можливо, діти, які народжуються зараз, гірші ніж ті, які народжувалися п'ятдесят років тому. Очевидно, що ні. Діти народжуються такі самі, з такими самими потребами, але ростуть у зовсім іншому світі, ніж їхні дідусі та навіть батьки. Вони отримують менше того, що їм необхідне для здорового розвитку: часу і батьківської ласки, інтелектуального заохочення, ознайомлення зі справжньою культурою, позитивних зразків поведінки, і щораз більше того, що шкідливе: самотності, насильства, спрямованого проти них, прикладів агресії, антигероїв. Їхні потреби – емоційні, розумові, моральні, знехтувані, що призводить до всебічної деморалізації.

Серед глобальних проблем, які останнім часом хвилюють людство, є проблема охорони навколишнього (природного) середовища. Чи не пора вже усвідомити кожному, що природним середовищем людини є суспільне, а також створена ним культура. На думку професора психології Корнельського університету Джеймса Гарбаріно, «сьогоднішнє суспільство отруєне, а культура – токсична» [3]. Цілком зрозуміло, що найбільш отруйним цей вплив є для найменшої суспільної матерії – дітей.

Середовище, у якому виростають наші діти, – це родина, найближче оточення (сусідство, дошкільні установи, школа, позашкільні виховні заклади тощо), суспільство та його культура. Народне африканське прислів'я говорить: «Щоб виховати дитину, потрібна участь усього села».

Безумовно, сім'я є тим середовищем, де людина повинна отримати досвід соціальної взаємодії, засвоїти основні цінності, якими керуватиметься у житті.

Раніше, декілька десятків років тому, в українському суспільстві всі виховні інституції взаємно доповнювали й підтримували одна одну задля спільного блага дитини, хоча й відбувалося це у системі, переобтяженій ідеологічною складовою. Сьогодні можемо констатувати, що належної підтримки й захисту дитина не може знайти у жодному з них.

Зовнішній світ й економічний розвиток змінюють психологію батьків, які дедалі більше переймаються проблемами виживання. Праця, стрес, відсутність належних умов життя, розгубленість, зростання кількості розлучень, безробіття призводять до того, що батькам не вистачає часу та енергії, щоб працювати з дітьми. Як наслідок – емоційні розлади й самотність дітей. У сімейних стосунках зникає шана одне одного, розриваються міжособистісні зв'язки, не вистачає свідомого навчання цінностей. Водночас похідним від цього є відсутність часу,

психологічне невігластво, недооцінка загроз з боку сучасної культури, батьки не оберігають дітей від негативних впливів і дозволяють їм багато шкідливих звичок та дій: надмірний перегляд телевізійних програм (часто протипоказаних дітям), надмірне перебування біля комп'ютера, в мережі Інтернет. Батьки інколи самі купують дітям комп'ютерні ігри, які вчать зневажати й вбивати інших; батьки легко вважають ознаками у змінах поведінки дітей, що може сигналізувати про наркотичну залежність; батьки не зауважують у молодих дівчат наявність грошей, дорогих подарунків, одягу, які можуть бути від «спонсора». Значна кількість батьків переконані, що їхній обов'язок полягає у зароблянні грошей для кращого матеріального стану сім'ї, а виховання дитини – обов'язок дошкільної установи або школи.

Україна зазначена серед країн, які мають найвищі показники ВІЛ-інфікованих дітей та дітей-сиріт. При цьому це сирітство може бути і при живих батьках, які або самі відмовляються від дітей, або їх цього права позбавляє держава.

Мало хто говорить й про іншу сторону сирітства – заробітчанського або євросирітства. На початку 90-х рр. українці розпочали масово виїжджати на заробітки за кордон, здебільшого до європейських країн. Основними причинами цього були економічні негаразди і невпевненість у завтрашньому дні. Тривалий час перебування за кордоном призвів до їхньої часткової або повної асиміляції із західним суспільством. Значна частина з них уже натуралізувалися у цих країнах, частина ще планують повернутися на батьківщину. Більшість із них, виїжджаючи з України, залишили дітей на своїх близьких родичів. Через тривалу відсутність (більшість батьків приїжджають лише на великі свята) ці діти практично не отримали належне сімейне виховання: батьківське тепло, розуміння, підтримку, любов. Очевидно, що батьки допомагали їм матеріально, навчали, одягали, але це не може замінити батьківську ласку. Найімовірніше тут можна говорити про певні моральні зобов'язання батьків перед дітьми, серед яких може бути і намагання відкупитися від дитини за позбавлення її повноцінного дитинства.

Варто згадати також проблему дитячої безпритульності. Раніше таке явище було поодиноким. Нині ж кількість дітей, які залишають батьківські домівки, невпинно збільшується. Понад двісті тисяч неповнолітніх безпритульних позбавлені турботи, любові та елементарних умов для розвитку. Багато з них поповнюють ряди малолітніх правопорушників.

Щоб дитина стала центром навчального і виховного процесу, їй треба у цьому допомогти. Зробити це можуть тільки дорослі (батьки, вчителі, вихователі). Є думка, що розпочинати виховання потрібно ще у сім'ї. Ми погоджуємось з нею, але тільки якщо йдеться про майбут-

ніх батьків і матерів. Адже дитина на прикладі власної сім'ї здебільшого дізнається про ази сімейного виховання. Згодом суспільство повинно зробити все можливе, щоб процес підготовки до сімейного життя не переривався (школа, ВНЗ). Проблема батьківського всеобучу, як за часів А. Макаренка, В. Сухомлинського, сьогодні не зникла. Окрім того, вона загострилася через збільшення кількості розлучень, деформацію сімейних взаємин тощо.

Водночас деякі освітяни вважають, що школа повинна дітей вчити, а не виховувати. У школі дітей не вчать суспільним нормам поведінки, а їхні негативні, інколи навіть хуліганські, вчинки багатьма вчителями ігноруються або приховуються. Це не тільки нищить авторитет педагогів, але й спричиняє ескалацію такої поведінки. Інколи це сягає абсурду, коли центральні канали телебачення транслюють сюжет, зафіксований на мобільний телефон учнями, які знущуються над учителем. Це редакційне невігластво, але й позиція педагога, який своєю поведінкою засвідчує повну безпорадність, не припустима, адже своїм прикладом знижує рівень авторитету сотень тисяч педагогів.

Школа, у якій немає чітких правил поведінки, а дорослі не виконують свої виховні функції, – для дітей непривабливе або навіть загрозливе місце, яке не сприяє ні навчанню, ані здоровому розвитку. Без авторитету вчителя школа стає територією безкарності для агресивних і вульгарних дітей, а слабших і тих, які зазнають насильства, не може захистити. Справжній авторитет вчителя походить не від засудження, покарання, а від власного ставлення до учнів, інших осіб, до професійних обов'язків, до життя. Адже діти потребують морального авторитету, і це часто вчитель.

Більшість українського суспільства погоджується з тим, що для слугування дітям українська школа потребує суттєвих змін. Вона не вчить мислити, мистецтву порозуміння, бути чесною, співчутливою людиною, тобто тому, що у житті найбільш необхідне. Домінують формою отримання знань є, як і раніше, засвоєння напам'ять дедалі більшої кількості матеріалу, у якому, за незначним винятком, губляться важливі для суспільного співжиття знання. Переобтяжуючи дітей збільшеною кількістю інформації, школа навіть не дає їм того, що вже тривалий час доступне – сучасні технології навчання і самонавчання.

Поставлений у «прокрустове ложе» навчальної програми, вчитель не має часу для учнів як особистостей.

Опікуючись молодими людьми у найбільш сприятливому періоді їхнього життя – дитинстві, школа назагал нераціонально розпоряджається їхнім потенціалом і недостатньо готує їх до майбутніх життєвих викликів.

Не потрібно в усьому звинувачувати лише вчителів, слід змінювати систему навчання та виховання. Розпочинати необхідно зі зміни моделі підготовки майбутніх вчителів. Сучасні вчителі, фрустровані низьким соціальним статусом у суспільстві, низькими заробітками, організаційними приписами, інколи є безпорадними у конфліктних ситуаціях, які виникають у школі. У суспільстві вже давно назріла необхідність поговорити про систему цінностей, які б школа хотіла передати молодому поколінню, але їх не можна відокремлювати від системи цінностей дорослих. У школі, яка поважатиме моральні цінності, такі як повага, відповідальність, самодисципліна, чесність, солідарність, мудрість, – і учень, і вчитель почуватимуться на своєму місці, у них буде мотивація до самовдосконалення і задоволення від добре виконаної роботи.

До найближчого оточення у середовищі дітей належить також сусідство (вулиця, район, група ровесників). Для значної кількості дітей це не тільки коло друзів, знайомих, але й анонімне середовище, де вони можуть отримати перший негативний досвід вульгарності, насильства, експериментів із палінням, алкоголем і наркотиками тощо.

Політична та суспільно-економічна трансформація, яка виникла в Україні в кінці ХХ – на початку ХІХ ст., крім позитивних змін, проголошення незалежності, демократизації суспільного життя, призвела й до соціально-економічних труднощів. Із появою вільного ринку та приватизації завершилися часи соціального захисту громадян України. Найбільші підприємства та навіть цілі галузі народного господарства, які не тільки давали роботу, але й тягнули «соціалку» (санаторії, дитячі садки, літні табори для дітей, будинки культури, спортивні споруди тощо), опинилися у приватних руках.

Чимало людей виявилися нездатними пристосуватися до таких радикальних змін у своєму житті. Цілі регіони опинилися у зоні безробіття, культурної деградації, апатії і деморалізації. Це призводить до обезлюднення не тільки у сільських регіонах, але й у колись потужних промислових містах.

Але зміни в Україні – не тільки результат суспільно-економічної трансформації. Україна із набуттям незалежності відкривала зовнішній світ і себе для нього. Вибудовуючи демократичне суспільство з його атрибутами – свободою слова, свободою віросповідання, дотриманням прав людини і т.д., вона дедалі більше отримувала тих супутніх негативних явищ, які йдуть поруч. Держава отримала широкий доступ до сучасних інформаційних технологій та способів їх транслявання. Сучасні медіа епатують сенсаціями, повідомленнями про насильство, вбивства, акти терору. Свобода слова призвела до небаченої раніше вульгарності й лихослів'я у телевізійному просторі. Позитивні пізнавальні, культурні програ-

ми опинилися десь на маргінесі українського телевізійного ефіру. Це стає причиною, що через екрани телевізорів та комп'ютерів до наших домівок вдираються агресія, насилля, хамство, зневага, все, що творить «синдром злого світу» [4] (Дейв Гросман) і гальмує розвиток дітей, породжуючи страх, збурюючи нездорові інстинкти, навчаючи насильству.

Масова культура породжує зразки, які знижують стандарти і якість взаємин між людьми. Пропагованими цінностями стають: зовнішній вигляд, сила, достаток, метою життя – безконтрольна споживачька діяльність і розваги.

Сучасна культура, яка значно впливає на молоде покоління, вчить зрештою тому, що призведе у майбутньому до життєвих поразок, а саме – відсутності поваги до себе і до інших, егоїзму, безсердечності, насильства, відсутності будь-яких моральних норм.

Через засилля медій та дефіцит батьківської турботи дитинство поволі втрачає статус періоду, яким особливо переймається і який охороняє суспільство. Діти змалечку атаковані картинами темних сторін дорослого життя, щоденно стикаються з виявами насильства і злом, яке постійно ллється з телеекранів, безповоротно втрачають надзвичайно важливі атрибути дитинства – почуття безпеки, безтурботності, невинності. Вони завчасно стають дорослими, що зовсім не означає зрілими. Радше навпаки. Адже доволі важко вирости зрілу людину, якщо у неї не було доброго дитинства. Відсутність батьків у житті дитини (або їхньої участі) ставить її перед великим ризиком використання іншими дорослими. Для прикладу – жертвами педофілів, які знайомляться з майбутніми жертвами через Інтернет, стають здебільшого діти, які позбавлені батьківської уваги. Головним знанням дітей, зраджених дорослим світом, стає насильство, а головною емоцією – злість.

Зрештою, культура – це не тільки медіа та розваги, це й спосіб поведінки – в автобусі, школі, крамниці, на вулиці, сім'ї. Виховання дітей завжди було, є і буде нелегким. Воно завжди потребує жертвовності від батьків. Коли стаємо батьками, то мусимо усвідомити, що від дечого нам доведеться відмовитися заради дитини. Саме в цьому полягає зрілість людини, коли бачимо у цьому сенс і робимо це без відчуття власної втрати.

Добре підготувати дітей до життя – означає дати їм життєві сили, життєвий імунітет і життєві компетенції. Цього можна досягнути, подбавши про емоційні потреби дітей. Задоволення цих потреб стане для них найкращим щепленням від зовнішнього негативного впливу.

Відтак до найактуальніших проблем дитинства в Україні слід віднести відсутність єдиної тривалої програми, яка б окреслювала конкретні заходи, яких слід вжити для того, щоб дитина у державі мала

правовий, соціальний, психолого-педагогічний, економічний, медичний, кіберцифровий захист. До прийняття цієї програми повинні бути залучені всі відомства, адже діти є такими самими членами суспільства, як і дорослі; вони є такими самими споживачами послуг, покупцями, пасажирами, глядачами тощо. Але чи завжди це береться до уваги суспільством, коли практично в Україні у міському транспорті не передбачено в'їзду для дитячих візків, коли сферу дитячого дозвілля поза школою майже ліквідовано або здано в аренду, коли у країні майже не залишилося дитячих театрів. Якщо говорити про мистецькі, спортивні та інші школи, то вони здебільшого існують завдяки батькам, спонсорам, меценатам.

Найбільша відповідальність за реалізацію дитиноцентричного підходу у навчанні і вихованні лягає на фахівців – учителів, вихователів, психологів, соціальних педагогів. Тому особливо треба зважати на зміст педагогічної освіти, який, по суті, не змінюється впродовж тривалого часу. Візьмемо для прикладу психолого-педагогічний блок, до якого входять дисципліни з педагогіки, психології, методики. Учителів, психологів в Україні сьогодні готують не лише традиційні (здебільшого державні) університети та педагогічні університети, але й вищі навчальні заклади іншого спрямування – економічного, технічного, аграрного тощо.

Навчальна програма класичних університетів передбачає вивчення здебільшого педагогіки або загальної педагогіки (56 год.), психології (56 год.) та фахової методики дисципліни (56 год.), а також місячну педагогічну практику на 5 курсі.

Педагогічний університет має значно більшу кількість годин: загальна педагогіка (понад 100 год.), історія педагогіки (56 год.), методика позакласної діяльності (56 год.), методика фахової дисципліни (понад 100 год.), педагогічна практика на 4 і 5 курсах. Із психологічних дисциплін читається загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія. Отже, і класичний, і педагогічний університети присвоюють кваліфікацію вчителя, але у педагогічному кількості часу на психолого-педагогічну підготовку у декілька разів більша, більше удвічі і педагогічної практики.

Це дає підстави стверджувати, що держава повинна уніфікувати підходи до підготовки фахівців педагогічної галузі, незалежно від того, де вона здійснюється. Крім того, зміст психолого-педагогічних дисциплін повинен відповідати сучасним потребам суспільства у фахівцях, які успішно зможуть реалізовувати його запити (суспільства) на кінцевий продукт.

Висновок. Нині тільки держава – демократичне, громадянське, правове суспільство – може забезпечити стабільний суспільний розви-

ток своїх громадян і виховання молодого покоління у душі справжнього гуманізму. Позаяк суспільство і народи в різних куточках світу визначили основною формою свого життя або співжиття з іншими народами, державу, тому саме вона повинна брати на себе зобов'язання і відповідальність за безпеку й належні умови життя своїх громадян, особливо молодого покоління – його фізичного, морального розвитку, якісного навчання і найкращого виховання, що за своєю суттю і передбачає дитиноцентризована педагогіка, яка повинна стати не педагогікою для дитини, а педагогікою дитини.

1. Кемінь Г. Теорія і практика «нового виховання» у західно-європейській педагогіці (кінець XIX – середина XX століття) / Г. Кемінь. – Дрогобич: Коло, 2004. – 124 с.

2. Кремень В. Про «Дитиноцентризм», або Чому освіта України потребує структурних змін / В. Кремень // День. – 2009. – № 210 (3130). – 19 листопада. – С. 1–6.

3. Garbarino J. Raising Children in a Sociality Toxis Environment / J. Garbarino. – San Francisco, Jossey – Bass Publishers, 1995. – 231 p.

4. Grossman D. Stop Teaching Our Kids to kill / D. Grossman, G. Gaetano. – New York: Crown Publisher, 1999.

Квас Е.В. Реализация детоцентрических идей в современном украинском воспитании

Проанализированы особенности реализации детоцентрических идей в отечественной системе образования. Определены позитивные шаги государства в направлении создания детоцентрического жизненного пространства личности (законодательные инициативы, социальные программы и тому подобное). Указаны на недостатки, препятствующие тому, чтобы украинское общество было «доброжелательным для детей».

Ключевые слова: *воспитание, педагогика детоцентризма, детоцентризм.*

Kvas E. Realization of childcentrism ideas in modern Ukrainian upbringing

The features of realization of childcentrism ideas are analysed in native educational space are analyzed. The positive steps of the state in the direction of creating of childcentrism vital space of personality are defined (legislative initiatives, social programmes ets). Defects that prevent to call Ukrainian society «benevolent for children» are mentioned.

Key words: *upbringing, childcentrism pedagogics, childcentrism.*